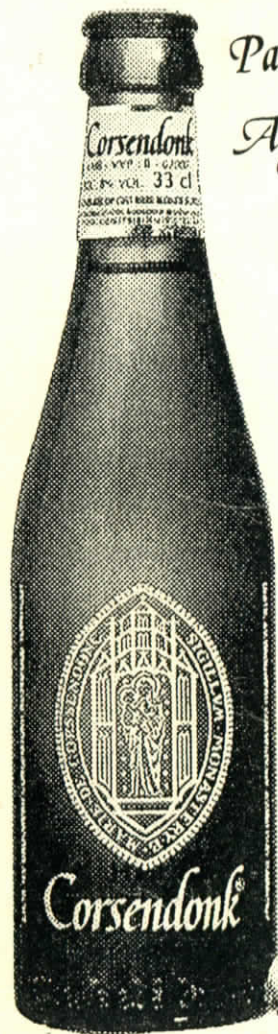

Corsendonk bier

Pater zacht en donker

Agnus pittig en blond

CORSENDONCA

Trimestrieel tijdschrift
15de jaargang
Nr. 2 juni 1998
ISSN 0779-5785

V.u.: Roger Van Mierlo
Draaiboom 4
2360 Oud-Turnhout

Kantoor van afgifte : Oud-Turnhout

VOOR AL UW FEESTEN

ALTA RIPA

Engelstraat 6 2360 Oud-Turnhout
Tel. 014/45.01.01

VERZEKERINGSKANTOOR

JAN AERTS

ALLE VERZEKERINGEN

St. Antoniusstraat 20 2360 Oud-Turnhout
Tel. 014/42.30.92

CORSENDONCA

Voorwoord

1998 zal in de annalen van Oud-Turnhout gegrift blijven als een koninklijk jaar. Immers, op 5 mei jl. brachten Koning Albert II en Koningin Paola een bezoek aan onze gemeente. We zijn er fier op dat onze koning het Mariabeeld op het dorpsplein mocht begroeten. Het is mede door de inzet van onze kring dat dit oorlogsmonument op het dorpsplein behouden bleef. Bovendien schittert het beeld, volledig in overeenstemming met de open ruimte van de rest van het plein, in zijn nieuwe omgeving. Oud-Turnhout is weer een stukje rijker geworden! Het voorjaar is voor "Corsendonca" een drukke periode geweest. Door het archeologisch project dat tijdens de paasvakantie op een stuk terrein aan de bibliotheek van het Centrum plaatsvond, zijn we weer een beetje wijzer geworden uit het verre verleden van onze gemeente. Hadden we, in navolging van de opgraving uit 1996, heel wat sporen verwacht uit de Middeleeuwen, dan was de oogst uit die periode heel wat minder. Toch was dit project geen maat voor niets. In de site werden er heel wat sporen uit de IJzertijd (ca. 1000 tot 500 voor Christus) teruggevonden. Reeds toen werd de landbouw nabij de Sint-Bavokerk danig bedreven. Het is natuurlijk nooit goed om op de lauweren te gaan rusten. "Corsendonca" is dat ook niet van plan. Tijdens de volgende maanden zal er nog hard gewerkt worden om de jeugdherinneringen van Door Mertens, stuk voor stuk pareltjes van heemkunde, te boek te stellen, zodat in december weer een nieuwe publicatie van onze kring van de persen kan rollen. Stilzitten komt in ons woordenboek niet voor!

Wim van Hout

© *CORSENDONCA* : Alle artikels overgenomen uit ons driemaandelijks tijdschrift moeten de vermelding "Uit Corsendonca" dragen, met de jaargang, nummer, pagina en de naam van de auteur.

Omslagillustratie : Alfons Van Gelder geboren te Oud-Turnhout in 1907 en overleden in het ziekenhuis te Tilburg (Nederland) op 12 juli 1978 na een smartelijk ongeval op de E3 brug te Zevendonk. Alfons was een verwoerd verzamelaar van foto's en prentkaarten handelend over zijn geboortedorp Oud-Turnhout, en was daarmee een van de eerste heemkundige van ons dorp.

De gemeenteraad 100 jaar geleden

Onderwijsproblemen blijven de raadszittingen ook tijdens het tweede trimester van 1898 beheersen.

Voor de eigenlijke agendapunten van de raadszitting van **8 april 1898** worden aangevat verwerpt de gemeenteraad de vraag van de gouverneur om maatregelen te nemen tegen onderwijzer C. Waterschoot, omwille van bedenkelijke praktijken met spaargelden van leerlingen.

Het punt over de meisjesschool van Oosthoven (zie verslagen van januari en maart) wordt verschoven naar een latere datum. De gemeenteraad keurt verder de rekeningen van de kerkfabrieken en de aankoop van een weiland van het Bureau van Weldadigheid goed. Tenslotte beslist de raad om een som van 173 fr. te betalen voor schoolmeubelen, die werden overgenomen van de meisjesschool van het Centrum.

Tijdens de zitting van **18 april 1898** buigt de gemeenteraad zich uitsluitend over de goedkeuring van de aankoop/verkoop/verruiling van gronden door het armenbestuur.

Op **18 mei 1898** keurt de gemeenteraad van Oud-Turnhout de verkoop van twee wegen, gelegen binnen het domein 'De Lint', aan de heer V. Taeleman goed. Deze wegen worden immers niet meer als openbare weg gebruikt.

Op de zitting van **22 juni 1898** neemt schepen Luyten, tengevolge het overlijden van de heer Diels, de functie van secretaris waar.

Voor de pokinentingen stelt de raad voor Schoonbroek dr. Mathé uit Retie en voor de rest van de gemeente dr. Somers uit Turnhout aan. Zij ontvangen hiervoor een jaarsalaris van respectievelijk 20 en 50 frank.

Op last van de gouverneur dient de gemeente gedurende dit jaar de wedden voor de onderwijzeressen in Oosthoven te betalen, zoals beslist in de gemeenteraad van 29 januari 1898. Bovendien zal de gemeente tussenkomen in de aankoop van schoolbenodigdheden in de genoemde school, ondanks de belofte van de heer pastoor dat de gemeente aan de school geen andere kosten dan de wedden zou hebben.

De heer J.A. Beyens, gemeentesecretaris in Ravels, wordt aangesteld als secretaris a.i. in Oud-Turnhout.

Tenslotte keurt de raad de rekeningen van de kerkfabrieken goed en wijst een som van 100 fr. toe aan het comité dat tijdens de komende kermis openbare feesten wil organiseren.

Hugo Miguet

Giften:

De heer **Paul Versteylen** schonk aan onze kring het waardevolle boek "**Geschiedenis van Corsendonck**" deel I en II van Th. Ign. Welvaarts uitgegeven in 1880 en gedrukt op de persen van Glénisson te Turnhout.

Namens "Heemkundekring Corsendonca", nogmaals hartelijke dank aan de heer Paul Versteylen voor deze waardevolle gift.

De soldaten van Oosthoven.

Onder de ± 35 000 militairen die tijdens de eerste wereldoorlog sneuvelen bevonden er zich ook 10 jongens uit Oosthoven. Deze soldaten waren op het ogenblik van hun oproeping inwoners van Oosthoven. Aan deze groep willen we nu 80 jaar na het einde van deze wereldbrand eer brengen. We trachten een volledige levensloop samen te stellen. Hiervoor zijn we op zoek naar zoveel mogelijk informatie van de volgende personen:

Naam	Geboorteplaats en -datum	Overlijdensplaats en -datum
Lodewijk Brijs	Oud-Turnhout, 02/02/1890	Westvleteren, 27/04/1918
Jan Frans Alfons Gorris	Turnhout, 28/09/1884	Adinkerke, 06/03/1918
Christiaan Koyen	Meer, 27/03/1886	Malonne, 23/08/1914
Adrianus Augustinus Leppens	Oosthoven, 11/01/1894	De Panne, 12/02/1916
Ferdinand Panis	Oosthoven, 06/10/1880	Sneek (NL), 24/05/1917
Lodewijk Panis	Retie, 15/08/1892	Haacht, 27/08/1914
Victor Smets	Retie, 26/05/1894	Oostnieuwkerke, 03/10/1918
Franciscus Leopold Van Ostade	Oud-Turnhout, 17/03/1894	Cabour (Adinkerke), 20/10/1918
Cornelius Augustinus Van Deun	Oosthoven, 28/06/1896	Maldegem, 20/10/1918
Jozef Vercalsteren	Herselt, 21/09/1893	Oosthoven, 15/03/1919

Alle andere informatie over deze periode is welkom bij Ludo Vanwuytswinkel, Schuurhoven 52, 2360 Oud-Turnhout.

014/41.72.08

Uit mijn dagboek.

Jeugdherinneringen.

Wanneer ik nu in Oud-Turnhout kom, mijn geboortedorp, dat nog steeds een plaats in mijn hart heeft ingenomen, en ik zie nu de Aa er bij liggen, precies een open riool, denk ik aan mijn jeugdijaren, toen wij 's zomers in de Aa gingen zwemmen in 't zwempoeltje (het zwembultje, zegde de mensen.) Het zwempoeltje was een kronkeling in de Aa (d'haag) achter de kerk. Door de stroming van het water was de beek daar iets dieper uitgehold, hoop en al een 70 cm diep, doch diep genoeg om daar 10 à 20 bengels te zien ploeteren in dat water.

Ge kunt begrijpen dat na enkele minuten het water zo vertroebeld was door het mullige zand men zich wat verder moest gaan wassen om dit zand uit je haren te krijgen. De grote mensen gingen in 't wiel zwemmen of aan 't sluiske waar het water veel dieper was. Doch wij pagadders van 8 à 9 jaar waren tevreden en leerde zwemmen in dat zwempoeltje. Ook gingen wij vissen in de Aa, en of er vis zat. Wij visten stroomopwaarts met een net opgespannen aan een rechthoekige kader, dit net werd dan tegen de kant gezet of voor de lissen die in 't water groeiden. De vis werd dan in het net gejaagd en was gevangen, meestal was het gondel (wij noemden het geuvels). Snoek was er ook bij, (zo'n mannekens van een 20 à 30 cm. en baars natuurlijk ook. Om zo'n 100 à 200 vissen te vangen op een namiddag was geen aardigheid. Dikkoppen pakte wij met de handen en werden terug losgelaten. De geuveltjes en snoekjes namen wij mee naar huis, deze werden in de bloem gerold, in boter gebakken en opgesmuld. Eigenlijk mocht er niet gevestigd worden, maar de veldwachter was van het goede soort en kneep al eens een oogje toe.

Zwemmen in de Aa.

Met van links naar rechts: Alfons Waterschoot (de kunstschilder)
Door en Fonne Mertens.

Een mooie anekdote die ik niet mag nalaten te vertellen, is de historie met pastoor Van Ael uit Turnhout.

't Was met de bevrijding in 1944. 't Was begin van de herfst zo rond september of oktober. Alles was nog niet terug gereorganiseerd. De bruggen over de Aa waren nog kapot. Men had enkel een brug gelegd aan de steenweg op Turnhout (een baileybrug van de Engelsen.) Wilde men naar Oosthoven moest men over die brug. De "Houten brug" aan het "Schildershof" was ook nog niet hersteld zodat men hier ook niet over de beek kon.

Wij hadden 6 jerrycans van de Engelsen op d'oren kunnen tikken, hier hadden we een vlot van gemaakt. Deze jerrycans hadden wij met telefoondraad van het leger aaneengebonden (alles lag er toen nog zéér rommelig bij). Over die kannen legden wij dan twee planken, hier gingen wij dan opstaan zodat ons gewicht verdeeld was over het ganse vlot. Zo vaarden wij dan de Aa op tot de diepste moerassen van de Liereman. (Eenden nesten waren toen niet meer veilig.)

Op zekere dag hadden wij ons vlot te water gelaten. Ik weet dat er Theo en Jan Op de Beeck wij waren (zonen van Jos, Jan is later scheutist geworden.) Ter hoogte van de "Houten brug" gekomen, zagen wij langs de kant van Oosthoven een priester staan, in soutane (een lang zwart kleding dat vroeger de pastoors droegen.) De zwarte bol-ronde hoed op het hoofd. Wilde deze bij zijn collega, onze pastoor, een babbeltje gaan doen, of was het om de biecht af te nemen van de parochianen, ik weet het niet meer, kortom hij moest over de Aa zien te geraken. Er was niemand te zien dan pastoor Van Ael, ne mens van rond de zestig, buikje dik van 't goei leven en tevreden met zichzelf. Hadden wij daar niet geweest, denk ik dat hij het wel geriskeernd had zijn schoenen en kousen uit te trekken, zijn soutane over zijn schouders te slaan op zo naar de overkant te waden.

Doch daar wij nu in 't zicht kwamen durfde hij dit niet, en wachtte gelaten af. Ter hoogte van de priester gekomen vroegen wij hem beleefd of wij hem konden helpen. Hij vroeg of het mogelijk was dat wij hem konden overzetten met het vlot. Voor ons was dat geen probleem en we waren blij dat wij de zielenherder konden helpen. Het vlot werd naar de kant getrokken, en pastoor Van Ael zette zijn voet op het vlot. Doch inplaats van op de plank, zette hij zijn voet op een van de jerry-cans, deze kantelde en pastoor Van Ael viel met zijn klikken en klakken in het water. Wat hij binnensmonds allemaal brabelden konden wij niet verstaan, maar het waren in elk geval geen schietgebeden, maar eerder zonden tegen het tweede, van de tien geboden. Sakkerend baadde hij verder de beek door na eerst zijn hoed die van hem wegdreef opgevist te hebben. Met kletsnatte soutane ging hij op bezoek bij zijn collega. Wij konden er toen niet mee lachen, en durfde het thuis nauwelijks vertellen, wat denkt ge wel, ne pastoor in 't water laten vallen.

Van de oorlog trokken wij bengels ons niet veel aan, en het is misschien hard om zeggen, wij amuseerden ons opperbest. Doch de vliegtuigen, het afweergeschut, de luchtgevechten, en de razzia's van de Gestapo, brachten ons tot de harde werkelijkheid, vooral de Engelse en Amerikaanse vliegtuigen, men noemde ze vliegende fortent, die bijna dagelijks in grote eskaders over Oud-Turnhout vlogen.

Vanaf 1943 was dat bijna iedere dag, dan hoorde men in de verte het gezoem van de aankomende vliegtuigen, dit gezoem zwol aan tot een overdonderend gedruis wanneer deze overvlogen. Dat er enig gevaar aan verbonden was, was wel reëel. Wanneer de Engelse en Amerikaanse vliegers (hier waren ook Australiërs en Canadezen bij) de kuststreek bereikten, werd er

alarm geslagen op de luchtmachtbasis van Gilze-Rijen (tussen Breda en Tilburg). Daar waren de Duitsers gelegerd en van hieruit stegen dan de jachtvliegtuigen op om de vijand te onderscheppen. Menig luchtgevecht werd boven Turnhout en omstreken uitgevochten, en menig vliegtuig werd naar beneden gehaald. Rond Turnhout zijn er zeker zo'n 10 tal gevallen, gelukkig nooit in het centrum.

In de kazerne te Turnhout was een garnizoen Duitsers gelegerd. SS-ers, de elite troepen van Hitler. Deze oefende in de bossen achter de Draaiboom waar zich ook de Broederspleinen en de Liereman bevonden. Deze soldaten kregen een harde training, er werd regelmatig met scherp geoefend en meerdere van die jongens hebben er hun leven gelaten. Toen de oorlog voorbij was speelden wij er soldaat in de bunkers en loopgrachten die er toen verlaten bij lagen.

Ook speelden wij soldaat tijdens de oorlog. Wanneer er een aanval op ons dorp gesimuleerd werd, en de vijand oprukte van uit de bossen, gingen wij de verdedigers van het dorp verwittigen langs waar de vijand aanviel, dikwijls tot ongenoegen van de Duitse instructeurs. Er werd dan van deeg met losse flodders geschoten. Het was juist echt, alleen de jeugd van het dorp amuseerden zich opperbest, en liepen tussen de soldaten rond met gekruist over de borst een kogelhouder volgestopt met lege hulzen die wij tussen de benen van de schutters opdraapten. Later met de bevrijding hadden wij er dan de helmen nog bij die achtergelaten werden door de aftrekkende troepen. Hadden er de vliegtuigen en de razzia's niet geweest, hadden wij niet geweten dat het oorlog was. Doch deze brachten ons tot de werkelijkheid. Wanneer er luchtgevechten geweest waren of bombardementen op steden, zoals Kortrijk, Mechelen, Leuven, Mortsel enz, en wij lazen dat dan in de krant en we zagen de foto's van al die verwoestingen, dan waren wij wel

even stil, want het zou bij ons ook wel eens kunnen gebeuren. De weestand hield zich nogal koes, gelukkig want elke sabotagedaad werd door de vijand afgestraft met het nemen van gijzelaars die dan naar Duitsland werden gevoerd. Als juist die ene keer in 1943.

Op een nacht, zo rond twee uur in de morgen, werden wij opgeklopt door de burgemeester samen met de veldwachter. Vader nog suf van het slapen, trok boven het raam open en vroeg wat er gaande was. "Of ge met nen borstel naar 't gemeentehuis wilt komen" – "Watte met nen borstel?" – "Ja met nen borstel". Zo ging het van deur tot deur, met overal dezelfde verbaasde opmerking. Zogezegd zo gedaan, vader trok met een borstel naar het gemeentehuis. Daar stond reeds zo'n twintig man allemaal met een borstel, iedereen vroeg zich af wat er ging gebeuren en waren mistevreden omdat zij uit hun bed waren gehaald. Na even wachten kwam de burgervader daar aan met enige Duitsers het geweer in de aanslag, de bezemdragers werden lijkleek en dachten dat het er mee gedaan was. Uiteindelijk moesten zij zich in rijen van vijf opstellen, de bezem voor zich houden, en zo naast elkaar richting Zwaneven stappen, alzo de straat kerende. Wat was er gebeurd. De witte brigade had kraaienpoten gestrooid en daar waren reeds al er enkele camions ingereden. Den Duits had niet beter gevonden om zo de steenweg op te laten kuisen. De officier die de leiding had was gelukkig van het goeie soort, want half weg 't Zwaneven mochten zij terug naar huis, na enkele nagels gevonden te hebben. Later werd er hartelijk om gelachen, maar het had anders kunnen aflopen, den Duits liet niet met zich sollen.

Isidoor Mertens.

Boerenkermis te Rhoode.

Lang voor er sprake was van 'Rhoode kermis' heeft er zich in dit Oud-Turnhoutse gehucht een fantastisch volksfeest afgespeeld dat zijn gelijke niet kende, en nadien nooit nog geëvenaard is geweest. De feestvreugde was algemeen, dit wil zeggen dat er op het vee en een enkele straathond na, niemand het festijn gemist heeft.

Aanleiding hiervoor was het diamanten bruiloftsfeest van Jef Dresselaerts en Elisabeth Verachtert.

Een decennium eerder had Rooi al eens uitbundig feest gevierd met een stoet bevattende vele gekostumeerde ruiters en versierde wagens, versieringen aan de huizen, wapperende feestvlaggen en passende opschriften.¹

Maar er was toen de ramp van negen maanden voordien, die een behoorlijke domper plaatste op de feestvreugde. Die bewuste ramp was een grote brand die ontstaan was in de schuur van Ward Van Herck, en na zijn huis was overgeslagen naar het huis van buurman Jef Dresselaerts. De boerderij van Van Herck ging daarbij volledig in de vlammen op, bij pachter Dresselaerts kon enkel de schuur gevrijwaard worden.²

Slechts na hard werken met man en macht stond er tegen de jubilé een nieuw huis.

Maar dit alles was al reeds verleden tijd, en slechte tijdingen die achter de rug zijn, daar kan je best niet teveel meer over nadenken.

Deze keer zouden de boertjes van Rooi, die anders nogal braaf, inzichzelf gekeerd en sober waren, het niet aan hun hart laten komen. Stel je voor, een 60 jarig huwelijk, dat hadden zelfs de

¹ Bron: De Kempenaar van 19 februari 1928.

² Bron: De Kempenaar van 8 mei 1927.

De Jubilarissen Jef Dresselaerts en Elisabeth Verachtert

oudste mensen uit de buurt nog nooit meegemaakt. Nee, het zou een feest worden zoals er nog nooit één geweest was, voor deze waarschijnlijk unieke gebeurtenis.

Aanvankelijk waren er bij het feestcomité wel wat twijfels, gezien de wankele gezondheid van moederke Dresselaerts, maar de advertentie in de plaatselijke krant beloofde een serieus feest.

Een blijde feest zal te Rhode op touw gezet worden op Maandag 14 februari ter gelegenheid van het diamanten bruiloft der echtelingen Dresselaerts-Verachtert.

Ziehier de volgorde van den stoet:

- 1) *Mannen te paard.*
- 2) *Wagen huwelijk voorstellend.*
- 3) *Groep, voorstellend den Doop.*
- 4) *Wagen boerenherberg.*
- 5) *Hondenclub van Rhode.*
- 6) *De vrome dorschers met windmolen.*
- 7) *Hondenkar voorstellende melkboer.*
- 8) *Wagen plezante mannen met accordeon.*

Daarbij zal er een zwemfeest op touw gezet worden ter streke Weppa.³

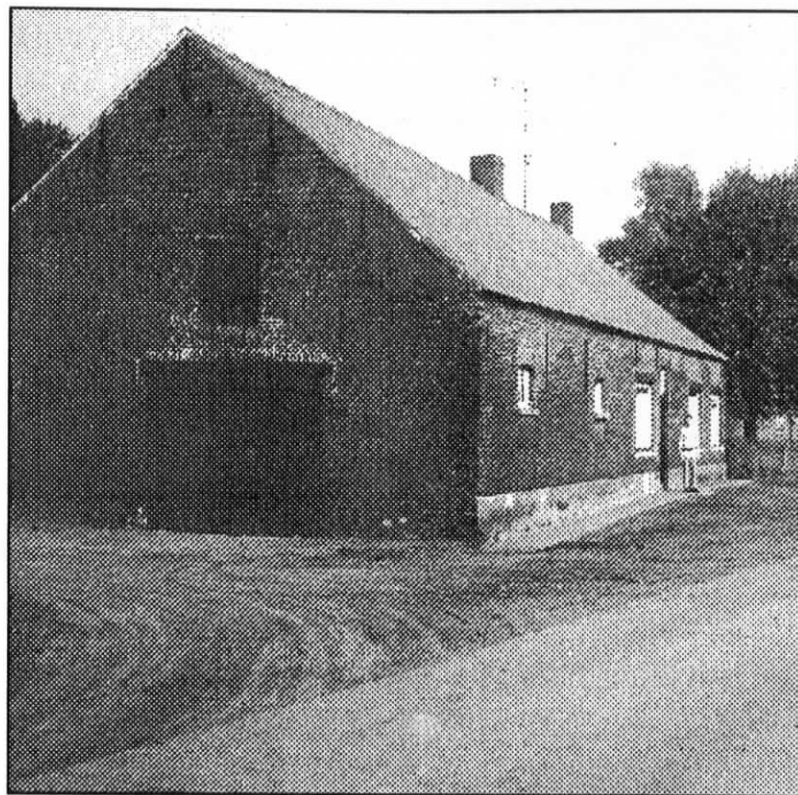
Plaatselijke handwijzers zullen den weg toonen.

Boksen. Worstelen. Velokoers voor mannen boven de 80 jaar. Voetbal voor veteranen. Korfbal voor trouwe wijven. Spar-klimmen. Zaklopen. Wijven kruien. Flesschen vullen. Enz, enz, enz, ja nog meer andere volkspelen zullen er plaats hebben, alles te lang om te melden.

Bij voorbaat goed heil aan het jubilerende paar Jef en Betje!⁴

³ Wepa of Weppa is de officiële kadasternaam voor het in de volksmond gekende ven- en moerasgebied: de Vepaey.

⁴ Uit 'De week voor de noorderkempen' Zondag 13 februari 1938, blz 22-23.

De Pachthoeve van Jef Dresselaers te Rhoode. Deze hoeve werd gebouwd in 1927, en was eigendom van Baron du Four. De hoeve is thans afgebroken.

De voorbereidingen gingen koortsachtig verder, zelfs het ganse weekend werd er doorgewerkt. En eindelijk was het zover... 14 februari 1938.

Maandag was het echte boerenkermis op het gehucht Rhoode. Jonge masten boorden den weg, overal vaantjes en gekleurde papieren, er ging gevierd worden de diamanten bruiloft van Jozef Dresselaerts en Maria Elisabeth Verachtert.

Jef is geboren te Oevel den 17 augustus 1855, en Mieke te Gheel den 21 februari 1852.

Zij bewonen Rhoode vanaf half maart 1900 komende van Meerhout.⁵ Hunne negen kinderen zijn allen alhier sindsdien getrouwd en hebben eene grote autobus noodig om de gansche familie ter kercke te brengen.

Daar moederke Dresselaerts wat ziek was in de laatste tijden, wisten de geburen waarlijk niet wat doen: op den verjaardag zelfve feesten of de herdenking uitstellen.

God hielp, moederke Dresselaerts werd beter, op 10 dagen werd de zaak geklonken en buitengewoon goed geregeld.

Maandag morgend donderden dan ook al vroeg de vreugdeschoten. Te negen uur plechtige dankmis met algemeenen communie der jubilarissen, kinderen en kleinkinderen.

Ten gemeentehuize had de eerste ontvangst plaats, de gemeenteraad verwelkomde de jubilarissen en de heer Burgemeester bood de oudjes twee zetels aan, gebruikelijk geschenk der gemeente, hierop volgt een glaasje porto.

Alsdan schoof het bestuur der boerinnengilde naar voor, en bood mevrouw Embrechts als voorzitter, een prachtig koffieservies. Nogmaals een glaasje porto.

⁵De familie Dresselaerts betreft een pachthoeve, eigendom van de weduwe Dufour.

Eugeen Vermeyen
 ° Oud-Turnhout 14 november 1884
 † Oud-Turnhout 8 april 1956
 Voorzitter fanfare "De Burgerzonen"

Jef Dresselaerts weende over 10 jaren bij ontvangst der hem aangeboden zetels en dacht alsdan deze niet te kunnen verslijten. Nu meent hij het anders en hoopt nog eens ten gemeentehuize ontvangen te worden op zijn 100ste verjaardag.

De stoet was intussen genaderd en toog voorbij het gemeentehuis, een vijftal wel opgesmukte wagens en verschillende groepen kwamen daarin voor.

Men zegt dat gedurende den optocht slechts 2 oude menschen op heel de gebuurte nog thuis waren.

Vanop de pui werd deze in oogenschouw genomen om daarna hierbij aan te sluiten en terug te trekken naar de boerenkermis.

Te Rhoode ging het er den ganschen dag luidruchtig toe, er werd gedanst en gesprongen, men voelde er geen noorderwind, noch de scherpe bijtende koude. Het was bal in open lucht op de groote weide gelegen voor de woning der gevierde feestelingen.⁶

Fanfare 'de Burgerzonen' zorgde hierbij voor een extra feestelijk tintje. Voorzitter Eugène Vermeyen (1884-1956) wist de genodigden te verblijden met een Oud-Turnhouts gedicht.

Het ging als volgt;

*Voor Oud-Turnhout wil ik mijn hart besnaren,
 mijn dorpje lief, het schoonste dat ik ken.*

*Daar snelde heen mijn vroegste levensjaren,
 daar is de plaats waar ik geboren ben.*

*Daar is het oord waar ik Gods zoon zag gloren,
 voor d'eerste maal de bloemetjes bloeien zag.*

*Het ruisend lies met zijne zoete koren,
 en het ranke riet begroette me elke dag.*

⁶Uit 'De week voor de noorderkempen' Zondag 20 februari 1938, blz 23.

*Mijn lentetijd en als de vogels zongen,
in 't loverig hout en jeugdig malse groen.
Mijn zoet genot werd er mij opgedrongen,
gemengd met moederlijke liefste zoen.
't'Is daar dat ik in beekjes zwoele water,
de schone lieve visjes wemelen zag.
En de kikvors met al zijn raar getater,
waardoor ik s'nachts vol mijmeringen lag.*

*Ik ontving er ook mijn onderrichten,
in a.b.c. en ik weet niet wat nog meer.
Mijn vader wees me steeds op mijne plichten,
ik vond er ook een meisje braaf en teer.
Die mij zo minzaam lief kwam toegevlogen,
vrienden daarom bij 't zingen van dit lied.
Verblijd ik mij en voel mij opgetogen,
want neen een schoner dorpje is er niet.⁷*

Het was waarlijk een schoon gedicht, hoewel er velen waren die het waarschijnlijk niet na konden vertellen, want...

*'s Middags had reeds iedereen te diep in het glas gekeken, en
's avonds waren er velen die voor de tweede maal een plak
lood op den kop hadden.
Zoo heeft Rhooide gouden bruiloft gevierd, zoo vierden zij dia-
manten jubilé en zij hopen nog meer te vieren, want zonder
hunne Jef kunnen zij niet wezen, zonder hunne Marie...⁸*

Hoewel iedereen 's anderendaags met een houten kop liep, was het ondanks het koude weer een onvergetelijke gebeurtenis

⁷ Letterlijke weergave, zoals het gegrift staat in het geheugen van geboren Rooi-enaar Vic Berrens (°5-11-1915)

geweest die nog lang zou nazinderen. Zelfs in de pers was er nog wat te merken van de naweeën.

Oud-Turnhout, Rhode.

Rondgehaald op het diamanten bruiloftsfeest van Jos Dresselaerts en Betje Verachttert, de mooie som van 100 frank voor de missies.

Lang leven de jubilarissen!⁹

Moedertje Dresselaerts, wier krachten op waren, overleed een half jaar na het feestgedruis, vader Jef overleefde zijn vrouw nog zeven jaar, en stierf drie maanden na zijn huisbaas, Baron du Four, op bijna 90-jarige leeftijd.

Bij de mensen van Rooi kwam er nog jaren een glimlach over de lippen als er gepraat werd over de jubilé van Jef Dresselaerts. Het zou de gedachten even verstrooien en aangenaam stemmen, tijdens de verschrikking en angst die de oorlog teweeg bracht, die niet zolang daarna was uitbroken.

Zolang men nog maar kon zingen van *zonder onze Jef kunnen wij niet wezen, zonder ons Marie...*

Marc Berrens.

⁸ Uit 'De week voor de noorderkempen' Zondag 20 februari 1938, blz 23.

⁹ Uit 'De week voor de noorderkempen' Zondag 27 februari 1938; blz 23.

"Sint-Antonius en kind" uit de 18de eeuw
afkomstig van de oude Kluis te Oosthoven.

(Heemmuseum Corsendonca)

JAN BAPTIST VALENTYNS

**Pastoor te Oud-Turnhout en Arendonk
19 september 1774 - 19 maart 1838**

Jan Baptist Valentyns werd geboren te Turnhout op 19 september 1774 in het gezin van J. B. Valentyns van Grobbendonk en Maria Anna Van de Putte van Herenthout. Zijn ouders behoorden tot een van die diepgodsdienstige Kempische families, waarin het voortbrengen van priesters gold als een familie-overlevering en een familie eer.

In nagelaten brieven noemt de Eerwaarde Heer J. Fr. Tubbax, die in 1774 pastoor en deken was van het distrikt Geel, zich zelfs oom van de pastoor van Arendonk. En in een eigenhandig inschrijving in 1822 noemt J. B. Valentyns de neomist Bartels zijn neef. Aldus schenkt die eerbare familie van geslacht op geslacht priesters voor het autaar.

In 1793 doet Jan Baptist Valentyns zijn studies in de godgeleerdheid aan het Seminarie van Antwerpen. In dit seminarie was bovengenoemde J. Fr. Tubbax in 1772 leraar in de H. Schriftuur. Toen het Seminarie in 1794 door het Franse bevind geschorst werd, zette hij nietemin zijn studies voort en wordt op 29 oktober 1797 te Emmerich aan de Rijn tot priester gewijd. Drie jaar later, in 1800, keert hij als kanunnik der Collegiale kerk van Sint-Pieter te Turnhout in zijn geboortestad terug.

Rond 1800 zijn het woelige en gevaarlijke tijden.

Na de aanhechting van de Oostenrijkse Nederlanden bij Frankrijk op 1 oktober 1795 werden alle kerkelijke instellingen afgeschaft. De goederen werden in beslag genomen en in no-

vember 1797 werden zelfs alle kerken gesloten. Zo werden op 28 april en 3 mei enkele aangeslagen goederen verkocht, waaronder ondermeer de pastorij van Oud-Turnhout. Het verzet van de bevolking was groot en het zou in 1798 uiteindelijk uitmonden tot een gewapend verzet, bekend als de "Boerenkrijg". Maar de Franse dwingelandij duurde verder.

Daar het vooral de priesters waren die achter het verzet stonden, werden velen van hen opgepakt gedeporteerd en opgesloten, vooral na de nederlaag van de "Brigants" op 5 december 1798 te Hasselt. (Vele priesters werden gedeporteerd naar Frans-Guyana. Onder hen bevond zich ook F. J. Van der Sloten deken van Turnhout. Hij zou deze gevangenschap niet overleven. Hij stierf op 27 november 1798 te Conamana in Frans-Guyana.)

In november 1799 kwam dan Napoleon na een staatsgreep aan de macht. Het Franse regime werd milder. De besloten tijd liep stilaan teneinde. Zo werd op 23 januari 1800 de Sint-Pieterkerk te Turnhout, en op 27 januari 1800 de Sint-Bavokerk te Oud-Turnhout weer heropend. Toen er op 15 juli 1801 een concordaat werd afgesloten tussen Napoleon en paus Pius VII, waarvan het eerste artikel luidt: Vrijheid van godsdienst, breekt er een nieuwe tijd aan. Zo zijn in 1802, rond de paastijd begin mei, althans op de buiten toch, zo goed als alle open diensten hersteld, ook buiten de kerk. Maar door gebrek aan priesters, zij zaten in de gevangenis, of waren ontvoerd, gevlucht, of gestorven was het godsdienstleven sterk verzwakt. En zij die toch in 't geheim onder de mensen gebleven waren, hadden in zeer moeilijke en voorzichtige omstandigheden, zowel overdag als bij nacht, hun ambt moeten uitoefenen. Het geloof was wel bewaard gebleven, maar de beoefening der goddelijke en kerkelijke wetten liet onbetwifelbaar meer dan te wensen over.

In 1802 te midden van deze toestanden, komt Jan Baptist Valentyns in hoedanigheid van pastoor aan in de St.-Bavokerk

te Oud-Turnhout, nadat hij door de diocesane overheid was aangeduid om deze hulpparochiekerk te bedienen.

Aangaande zijn werking tijdens de eerste jaren van zijn verblijf hier, kunnen wij niets mededeelen. Maar door zijn wilskracht, zijn doorzettingsvermogen en zijn ijver, weet hij te herstellen wat gebroken was. En welda weet hij de diepgodsdienstige beschouwing bij zijn parochianen weer levendig te maken.

In de tussentijdse jaren 1801 - 1810, is Napoleon op het top punt van zijn macht gekomen. Uit een hoogmoed, die allen voor zich wil zien buigen, rijzen steeds meer conflicten tussen de keizer en de paus. En in zijn hoogmoed komt de keizer er zelfs toe zich te vergrijpen aan de kerkelijke wetten. Toen Paus Pius VII in 1809 weigerde op de eis van Napoleon in te gaan om mee te werken aan de blokkade van Engeland, bezet hij de kerkelijke staat, neemt de paus en zijn gevolg gevangen en laat hen eerst naar Savona in het noorden van Italië en later naar Fontainebleau te zuid-oosten van Parijs voeren. De gevolgen blijven niet uit: nog geen maand later op 10 juni 1809, worden de keizer en zijn aanhang in de kerkelijke ban gelagen.

Deze feiten hebben een geweldige weerklank in de katholieke wereld en niet het minst in de Kempen. In het concordaat van 15 juli 1801 was overeengekomen tussen paus en keizer dat de pastoors iedere zondag na de hoogmis in het openbaar zouden bidden voor de wereldlijke machthebbers. Maar nu is de heerster onder de kerkelijke banvloek. Daarboven tast de keizer in zijn overmoed de lering aan in een nieuwe catechismus, die hij oplegt en waarvan sommige stellingen en voorschriften niet stroken met de katholieke leer. Al deze dingen verontrusten de pastoors. Overall, en niet het minst in de Kempen, weigeren meerdere pastoors om voortaan nog in het openbaar voor de keizer te bidden. Onder die priesters is ook Valentyns, de pastoor van Sint-Bavo. In de handboeken van Sint-Bavo staat ge-

schreven : "Omdat de keizer in den ban is weigert de pastoor openbaarlijk ten overstaan van zijn volk, nog het gebed voor den keizer te bidden."

Deze daad is meer dan een preek. Zij opent voor zijn volk een diep vergezicht in hun plicht van getrouwheid aan het geloof : "Wij moeten eerder God dan de mensen dienen."

Die weigering om in het openbaar voor de keizer te bidden blijft echter niet zonder gevolg. Reeds de 1st en de 2de juli 1810 werden er een tiental priesters opgepakt en opgesloten om dergelijke gebedsweigering. Het zelfde lot bedreigt ook de pastoor van Oud-Turnhout. En enkele dagen later op 10 juli 1810 wordt pastoor Valentyns 's nachts tussen twaalf en één uur, door de gendarmen van zijn bed gelicht, gewelddadig gevangen genomen en weggevoerd.

Onder de niet vriendelijke bewaking van de keizerlijke dienaars, wordt pastoor Valentyns van gevang tot gevang naar Bouillon in Luxemburg gevoerd, waar hij als staatsgevangene wordt opgesloten.

In Bouillon treft hij daar als lotgenooten : pastoor Van Haecht van Meerhout, pastoor Verstraeten van Lier en pater Clerens van Antwerpen. Later zullen hem daar nog vervoegen pastoor Lamal van Herselt en Gerlaens Dassen oud-onderpastoor van Vissenaken¹.

Te Bouillon is het lot van de gevangene nogal dragelijk. Nollevaux de bevelhebber van het kasteel, is een man van verdienste, zo schrijft een van de opgeslotenen. De H. Mis, misschien wel niet regelmatig, is toegelaten; briefwisseling eerst in 't Frans, later zelfs in het Vlaams is niet verboden en bezoe-

¹ Deze E.H. Dassen assistent in Poppel in 1814, wordt aldaar pastoor in 1816 en sterft te Tilburg in 1830.

ken zijn niet uitgeloten. Maar desondanks zijn zij en gevoelen zij zich gevangenen.

De jaren van hun verblijf op dat kasteel te Bouillon doet hun geestelijk en lichamelijk geen goed. Dit stille leven met weinig of geen lichaamsbeweging, de onzekerheid van hun lot, het heimwee, hebben voor meer dan een der gevangenen een nadelige weerslag op de gezondheid. Zo schrijft in 1812 pastoor Lamal dat hij op dat tijdstip alhoewel fel vermagert, hij heeft al tweemaal zijn kleren moeten versmallen, hij toch nog redelijk gezond is integenstelling van de pastoor van Meerhout die fel vermagerd is en ziender oog verslapt. Met pastoor Verstraeten een man van 70 is het nog erger gesteld, hij ligt al meer dan drie maanden in het hospice.

Pastoor Valentyns is dan 37 jaar oud. In de volle fleur van zijn leven, biedt hij door zijn wilskracht en zijn gestel een sterke weerstand aan dit gevangenisleven.

In het derde jaar van hun gevangenschap keert Napoleon terug van zijn tocht vol ellende naar Rusland. Door deze mislukte veldtocht heeft hij veel van zijn glans verloren. De verbonden putten daar uit nieuwe moet, en in 1813 staan hun legers in België strijdvaardig opgesteld. Bouillon is dan niet langer een verzekerde gevangenis.

Op 27 december 1813 wordt het kasteel van Bouillon ontruimd, en worden de gevangen priesters weggevoerd, naar Pierre-Chatel tegen aan Savofe, diep in Frankrijk. De nieuwe gevangenis is een oud karthuiserklooster waaruit de monniken zijn verdreven. 't Ligt op een hoogte tegen de Rhône, op een tweetal uren gaans van Belley. Hier worden ook nog andere gevangen priesters bijeengebracht, zodat hun aantal hier veel groter is. Het regiem is hier veel strenger en hun toestand wordt dan ook met de dag slechter. Hun klederen geraken versleten en vervallen in lompen. Geld ontbreekt hen, hulp of bezoek mo-

gen zijn slecht tegen toelating ontvangen. Maar och! Wie zal in zulke onrustige tijden van oorlog van uit de afgelegen Kempen dwars door Frankrijk de reis wagen?

Aangezien de onderhandelingen tussen de paus en de keizer niet opschieten, duurt hun ballinsschap voort. En al staan de legers van de Verbondenen al dreigend op Franse bodem, Napoleon laat hen niet gaan, integendeel. Zij worden weer weggevoerd ditmaal naar Bourges, maar hier is het niet meer een gevangenis, geheel de stad wordt hun als arrestplaats aangewezen. Kort daarop wordt Napoleon verslagen en naar het eiland Elba verwezen.

Nu is de ellende voorbij. Gezamenlijk worden zij naar Antwerpen overgebracht en eindelijk zijn zij na vier jaren gevangenis weer vrij : juli 1810 - mei 1814.

Eens vrij keert pastoor Valentyns weer naar zijn geliefde parochie Sint-Bavo te Oud-Turnhout, waar hij zijn dienst als pastoor weder opneemt. Eens thuis is weldra het geleden leed vergeten en zijn ijver en zijn wilskracht zijn onder het gevangenuk niet geknakt geworden. Maar tijdens de gedwongen afwezigheid zijn er in Turnhout, waartoe de parochie Sint-Bavo behoort, belangrijke maatregelen getroffen. Sanen, de meier van Turhout, had verorderd dat het kerkhof, dat midden in de stad, rond de Sint-Pieterskerk was gelegen, niet langer als begraafplaats mocht gebruikt worden. Zo moesten vanaf 19 november 1812 alle lijken op het kerkhof van Oud-Turnhout begraven worden. Een gevolg was dat de lijken van Turnhout door de priester van St.-Bavo in de kerk ontvangen werden, en dan van daar uit, onder gelui van de klokken, door de priester tot bij het graf begeleid werden. Dat daar enig profijt aan verbonden was voor St.-Bavo en zijn bedienaar, is zeer aannemelijk en ook redelijk. Maar weldra daagt er verzet op. Dezelfde

Meier, die vroeger de begrafenissen in Oud-Turnhout voorgeschreven had in overeenkomst met de pastoor-deken van St.-Pieter, de E. H. Ruyts, verordert : in Oud-Turnhout bij gelegenheid van begrafenissen geldt voortaan het verbod de kerk te openen, de klokken te luiden, en voor de priester van Oud-Turnhout de lijken te begeleiden. Onderpastoor Martinus Stijnen², die tijdens de afwezigheid van Jan Baptist Valentyns de dienst verzekerde, had zich bij dat bevel neergelegd.

In die toestand treft pastoor Valentyns bij zijn terugkeer zijn parochie aan. Niet hij met zijn karakter en zijn kennis van de rechten binnen zijn gebied, kan, noch zal zich neerleggen bij die inmenging van de wereldlijke macht in zaken die de kerk aangaat. Hij heeft het aangetekent als volgt : "1 mei 1814. Terug uit het gevang heb ik plechtig openlijk het wereldlijk gebod miskennende, onder het gelui der klokken vrouw echtgenoot Dieltjens begraven". Deze daad zal ongetwijfeld wel eenig geharrewar teweeggebracht hebben, maar weldra wordt de oplossing gevonden. Vermits Turnhout zich geen eigen kerkof heeft aangeschaft wordt de 11 november 1815 vastgesteld en bekend gemaakt, dat van af 21 november 1815 het kerkhof van Oud-Turnhout voorlopig dienen zal voor de overledenen van Turnhout.

Hij reclameert ook vier jaar wedde en schrijft hiervoor zelfs een rekwest aan Willem van Oranje, de nieuwe Hollandse koning. De oude pastorij die in 1797 was aangeslagen en verkocht door de Fransen, was ondertussen door een inwoner teruggekocht en teruggegeven op voorwaarde dat ze voor altijd van de pastoor zou blijven.

² Martinus Stijnen, geboren te Oud-Turnhout op 5 augustus 1762, was onderpastoor van Sint-Bavo tussen 1797 en 1822. Werd pastoor vanaf 16 juli 1822 tot op de dag van zijn overlijden op 20 maart 1838.

Gedurende ruim twintig jaar waarvan acht na zijn gedwongen ballingschap heeft pastoor Valentyns in moeilijke omstandigheden zijn parochie bestuurd. Door die lange jaren is hij er met hart en ziel aan gehecht geworden en zou een verheffing tot een zelfstandige parochie (St.-Bavo immers is nog steeds een hulpparochie van 't oude kapittel van St.-Pieter te Turnhout) hem diep hebben getroffen. Maar dat heeft niet mogen zijn. (Het zal eerst in 1836 zijn dat de parochie van Sint-Bavo eindelijk tot een onafhankelijke parochie of succursaal van derde klas zal verheven worden.)

In 1822 wordt Jan Baptist Valentyns dan door zijn oversten overgeplaatst en aangesteld als pastoor van de O.-L.-V. kerk te Arendonk. Maar voor hij vertrekt laat hij samen met enkele andere mensen een schenking achter voor een nieuwe pastorie³. Hij wordt de eerste pastoor in zwart habijt van deze parochie. Zes eeuwen lang hebben Floeffe en van in de XVIIde eeuw Postel het begevingrecht van de pastoor bezeten en uitgeoefend. Aan het diepe leed 't welke de scheiding met St.-Bavo hem veroorzaakt, geeft hij zelf in alle openharigheid uitting in de volgende inschrijving in het trouwboek van zijn nieuwe parochie: "Ten jare 1822 den 21 Januari ben ik J.B. Valentyns, van Turnhout, kanunnik van 't kapittel van Sint-Pieter te Turnhout, na meer dan tweemaal tien jaren de hulpkerk van St.-Bavo in Oud-Turnhout bediend te hebben, tegen heug en meug pastoor aangesteld van O.-L.-V. kerk te Arendonk. - 1822 D.g. J.B. Valentyns".

³ 2 april 1822: schenking van grond, huis en tuin voor de pastoor van Oud-Turnhout door Valentyns, Henri Lauwers (brouwer), M. Stijnen (pastoor), G. Verwils (landbouwer), F. Stijnen (landbouwer), J. Vues (landbouwer), en P. Wouters (voerman), gelegen in het oosten aan de Zandstraat, zuiden aan Valentyns, westen aan Neerstraat, noorden aan het plein, nettowaarde 4060 gulden, gekocht van Michel van Sierry.

Pastoor Jan Baptist Valentyns die zo driest kon opkomen tegen inmenging van buitenaf in kerkelijke zaken, stond in algehele inschikkelijkheid tegenover zijn geestelijke oversten. Wat deze deden was goed gedaan en wat er van hen naar hem toekwam was aangenomen.

Hoe ongaarne hij ook vertrokken is uit Oud-Turnhout, het bellette hem niet in Arendonk met zijn volle ijver en kracht aan het werk te gaan.

Na een waardig priesterschap van om en bij de 40-jaren, waarvan ruim 20 te Oud-Turnhout en 15 te Arendonk, sterft pastoor Valentyns na een korte ziekte op 19 maart 1838 om 6 uur 's morgens in zijn pastorie. Hij wordt volgens de plaatselijk gebruiken reeds 's namiddags om 3 uur begraven. De plechtige uitvaart vind plaats op 27 maart te 10 uur.

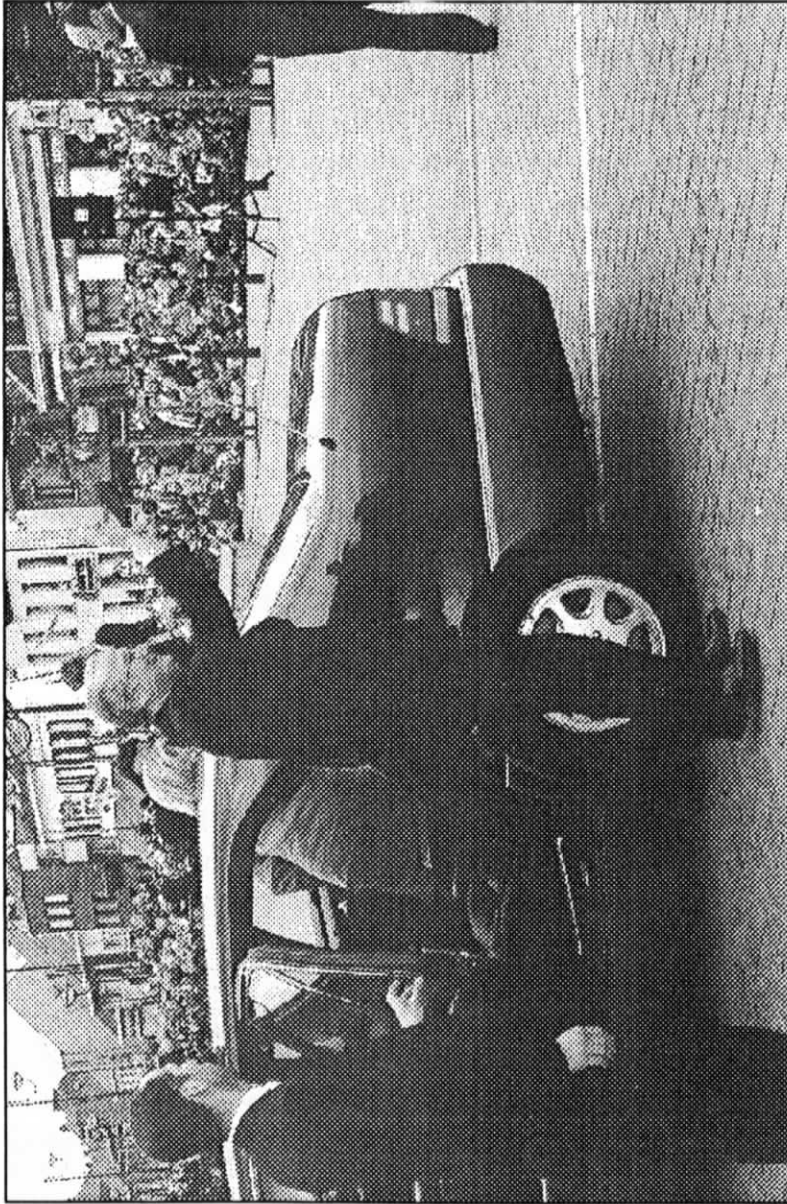
Zijn doodsbeeldek geeft een een kijk op zijn levensloop. Er staat ook een tekst op uit het boek van Job Cap.7. "Ik heb zeer lastige dagen gehad en zeer moeilijke dingen geteld...". En een andere spreuk uit psalm 74 luid: "Ik heb aan de boozen gezeid, houd op van uwe uitzinnigheid en aan de kwaaddoenders, wacht u van de horens op te steken, houd op van boosheden tegen God te spreken.

Roger Van Mierlo

Bronnen.

Coveliers Lodewijk: Jan Baptist Valentyns. Pastoor te Oud-Turnhout en te Arendonk. Taxandria, nieuwe reeks VII, 1935.
de Kok Harry: "Onder Frankrijk" (1795-1814), in "Turnhout groei van een stad", blz 197-200, 1983.

Vanherle L.: 150 Jaar Sint-Bavoparochie, 1986.

Aankomst van koning Albert II en koningin Paola op het dorpsplein te Oud-Turnhout.

(Foto gemeentearchief Oud-Turnhout)

Koninklijk bezoek aan onze gemeente op 5 mei 1998.

Omstreeks 14.30 kwamen onze vorsten aangereden aan het gemeentehuis voor een officieel bezoek aan onze gemeente. Voordien hadden zij een bezoek gebracht aan onze buurtgemeente Arendonk.

Het bezoek was geregeld door één van onze inwoners, generaal Mertens, Vleugeladjutant van de Koning.

Nadat onze vorsten uitgestapt waren, werden zij enthousiast verwelkomt door een duizendtal inwoners en door de heer burgemeester Kersemans.

Ons vorstenpaar was vergezeld door de heer Van den Brande, Minister President van de Vlaamse regering en door de heer Paulus, gouverneur van de provincie Antwerpen.

Na de verwelkoming stelde de heer Burgemeester het Schepencollege voor, welk opgesteld stond in de gang voor de Raadzaal.

Alsdan werd een welkomswoord gericht aan Koning Albert II en Koningin Paola door de heer Burgemeester en werd hen een korf overhandigd met streekproducten waaronder Corsendonkbier, pralines, kaas, appelen enz.

Na de speech werd door het Koningspaar het Gulden boek getekend en werd hen een receptie aangeboden, welke verzorgd werd door de school Het Spijker uit Hoogstraten.

Tijdens de receptie werd ons Vorstenpaar in een gemoedelijke sfeer voorgesteld aan de genodigden.

Tijdens de voorstelling werden enkele foto's van koning Boudewijn getoond door Johan Berens aan koning Albert II. Dit naar aanleiding van een lift welke hij gekregen had in 1960 van koning Boudewijn.

Konigin Paola richtte zich vooral tot de vrouwelijke genodigden.

Te 15.00 uur gingen de Koning en Konigin naar de pui van het gemeentehuis en begroette het talrijke publiek.

Na de receptie maakten zij een rondgang op het dorpsplein en drukten vele mensen de handen.

Rond 15.30 uur vertrokken ons vorstenpaar naar de Priorij van Corsendonk. Zij werden er verwelkomd door de eigenaar de heer Nédé en deze gaf hen een rondleiding.

Omstreeks 16.15 namen zij afscheid en vertrokken zij terug naar hun paleis Belvedere.

Roger Haeseldonckx

Burgemeester Jef Kersemans verwelkomt ons Vorstenpaar op het gemeentehuis.

(Foto gemeentearchief Oud-Turnhout)

De vlucht van 't Kosterke.

Een heten dag in augustus 1914. Djekske stond weer in 't hoogste topke van den toren en keek door 't kleine raampje. Op de velden stond het koren, geel en rijp. En toch werd er geen slag gemaaid. 't Was overal stil.

't Was ook zo plots, zo onverwacht gekomen, dat nare bericht over een oorlog tussen Frankrijk en Duitsland. En de Belgen hingen er ook tussen. Waarom, dat wist Djekske niet, waarom 't nu oorlog was? Hij had het gevraagd aan meneer pastoor en aan Josee, de orgelist, maar die hadden hem dingen verteld, waar ie geen boes van begreep. Djekske vroeg het aan zijn klokken. En die zeiden helemaal niets. Die treurden omdat ze niet meer luiden mochten. Alleen 't Bimmeke mocht nog kleppen, 's morgens en 's avonds.

De jongemannen waren allemaal weg naar de grenzen om den Duits tegen te houden. D'r werd in 't hele dorp geen slag gewerkt. De mensen waren helemaal de kluts kwijt. En haver en koren, boekweit en gerst, 't stond alles te wachten op de velden, zò schonekes gewassen en zo rijp dat de graantjes uit de aren vielen.

Die eigenste morgen hadden ze 't wrede nieuws vernomen : de forten rond Luik waren gevallen en nu kwamen de Duitsers naar de Kempen. Al wat benen had schoten ze overhoop en 't scheen dat ze 't vooral op de geestelijken gemunt hadden.

Djekske had dat allemaal hooren vertellen. En hij was zò bang! Als de vijand zo nijdig was op de pastoors, dan was ie 't wellicht ook op de kosteren, stoeltjeszetters, orgelblazers en al wie met de kerk iets te maken had.

Daarom stond Djekske nu elken dag door dat torenvensterke te kijken. Van daaruit kon ie ze zien komen, de Duitsers. En

Djeske had zijn plan. Hem kregen ze niet te pakken. Ginder, ver achter de Arendonkse bossen lag de Hollandse grens en daarover zou ie veilig zijn.

En met zijn oude ogen bespiedde Djekske de hele omtrek. Over de Molse steenweg draafden twee ruiters. 't Waren gidsen van 't Belgisch leger. Djekske kende ze aan hun hoge, haren mutsen en hun rode broeken.

"Die weten er meer van," dacht ie.

Aan 't gemeentehuis hielden de ruiters even stil om iets te zeggen aan de mannen die daar te kijken stonden. Dan vlogen ze verder naar Turnhout toe.

Djeske zag de mensen uiteenlopen. Op 'nen weerlicht stond het hele dorp overhoop. De straten liepen vol mannen, vrouwen en kinderen om ter zwaarst geladen met pakken en zakken die reeds lang gereed stonden. De hele drom liep het dorp uit en de hei over om te verdwijnen in de bossen van de Liereman.

't Kosterke voelde een koude davering in zijn bult. Hij stond te beven op zijn stekkebeentjes en moest zich met zijn beide handen vastklampen aan een keper om niet naar beneden te donderen. De schrik verlamde hem. En Djekske bleef daar met wijdopen ogen staan kijken naar de mensen, die allen even gejaagd, voorbij de kerk liepen. God! Wat ie daar allemaal te zien kreeg!

De Witte Ponnes droeg een gebonden kalf op zijn schoft en met die lompe vracht liep ie nog dubbel zo hard als de anderen. De Lange Benooi, die anders zo blufte op zijn straffe zenuwen, kwam in een dichte stofwolk aanjagen met een scheven stootwagen waarop een geblutste marmiet en een blekken waskuip rammelden. En dan was er nog dat deftig rentenierke van 't Zwanevijverke, een kort dik manneke, dat tot dan toe slechts

geleefd had om goed te eten en te drinken. Die kwam de kale, zonbeschenen kerkweg afstormen, lijk een hardlooper op oefening... in zijn onderbroek. Een bruin-gespikkeld fantasievestje wapperde hem na en op zijn dikken, rode kop danste een glimmende buishoed. Gods-van-marante! Waren me dat toeren.

En kromme Stinus, die ook al! Die porde een kruiwagen en daarop zat zijn geweldige schoonmoeder, waar ie zijn hele leven op geduvelde en gescholden had. En rijden dat ie deed, die felle Kromme!

En koeien en geiten, schapen en varkens en honden, 't sloeg alles even dapper de pooten uit. En verder de hei op liep 't al samen tot een gekke, bonte warrelhoop.

En laatst van allen kwam de Pep, 'n goeië kennis van Djekske. Hij voerde een piepende kruiwagen geladen met vogelkooikens en visnetten.; Op de rug bengelde de groote gildetrommel.

Toevallig keek de Pep naar de toren. Met een bots liet hij zijn kruiwagen vallen.

"Djek!" huilde de vent. "Maak dat g'er af zijt, ver-djubbel! De Duitsers zijn onderwege. Ze gaan de toren bombarderen!"

Nu werd het hoog tijd. Als de Pep ook al vluchtte, moest het gevaar wel groot zijn, want die was nooit van zijn leven bang geweest.

Djekske ritste de ladder af, sprong tussen de klokken door en op 'nen weerlicht was ie benenden. De kerkdeur liet hij wagenwijd open en lijk een dwaze holde hij 't dorp in, recht naar zijn huizeke.

Buiten adem kwam ie er binnen tuimelen.

Voor- en achterdeur stonden open.

"Bet! - Wif - Waar zit ge, de-djie!"

Zo riep ie op zijn vrouw.

D'r was niemand.

“ ‘k Heb ‘t al ze leven geweten,” jammerde ‘t kosterke, “ze zit met mij geen dem gewrongen!”

God! Wat moest hij beginnen! Hij liep van ‘t een naar ‘t ander, trok kasten en schuiven open en kroop onder zijn bed achter ‘t geld zoeken. ‘t Was weg.

Met een wip stond ie buiten en trapte de staldeur open. Zijn twee geiten sprongen buiten en holden weg over ‘t blijske waar een was van drie weken te drogen lag. ‘t Varken bleef in ‘t deurgat staan knorren met zijn snuit in de lucht. ‘t Kreeg een raken trap onder zijn hespen.

“D’r uit!” brulde Djeske. “De grens over!”

Hij keek even de straat op. Nergens zag hij een mens. En opeens voelde ‘t kosterke de stilte, de zware, doodse stilte om hem heen. Al die huizen, die hovekens en de straten, ‘t lag daar in de klare zonnige dag, als dood. ‘t Werd hem opeens zò bang en zò triestig en, zonder dat ie ‘t verhelpen kon, begon Djeske te huilen als een kind.

Wonder was ‘t dat ie daar nu zo besluiteloos stond. Daar straks nog, toen hij in de toren zat, had hij zo duidelijk de weg zien liggen langs waar ie op een paar uren de grens kon bereiken. Maar nu... D’r was iets dat hem daar hield. En zijn matte ogen keken naar zijn huizeke, zijn eigen, kleine huizeke.

Toe, hij mocht nu niet langer treuzelen. Djeske liep zijn huizeke binnen. Kasten en schuiven, ‘t stak alles vol klederen en ander gerief. En meesleuren zou ie ‘t, al bleef ie er dood bij. Ergens op de zolder vond hij de lange, brede weverszak van vader-zaliger. Dat was juist zijn affaire. Eerst trok ‘t kosterke naar de blijk om ‘t wasgoed. Hemden, slaaplijven, lakens en fluwijnen, op ‘ne weerlicht had hij ‘t allemaal in de reuzesak weggefoefeld. Dan stak hij er zijn been bij in en stampte, schudde en trok om ‘t goed dicht opeen te persen. En binnen

was er nog zoveel ‘t meenemen waard. Djeske wist niet waar ie ‘t eerst moest grijpen. En toen heeft hij zo maar alles overhoop in de zak gesmeten : Bettekes schoon mutsjes, zijn jassen, vesten en broeken, schotels, schoenen en klompen. Tot zelfs de koffiekkan die boordevol op de kachel stond. Djeske nam niet eens de moeite die eerst leeg te gieten. Af en toe moest hij nog eens met zijn been in de zak boteren om de boel er in te houden.

Dan heeft ‘t kosterke de zak toegebonden, zijn rug er onder gezet en hij er mee weggesukkeld. Door de stekende zonnebrand is hij gegaan met die twee-meter-lange weversbaal op zijn bult. En in één trek heeft hij die gedragen tot ver buiten ‘t dorp. Ergens in een dubbele elzenkant heeft hij zijn vracht neergesmeten. En toen is hij, doodmoe en halfgek van de grooten dorst, verder gesukkeld over de wijde, stille hei. En de zon, die onbarmachtige, spottende zon, scheen al haar stralen op Djeske te concentreren, als wilde ze ‘t vet uit zijn bult braden.

De hitte danste op de purpere vlakte. Djeske werd er haast blind bij. Hij struikelde over kuilen en voren en raakte met zijn benen verward in de heistekken. Eindelijk bereikte Djeske de boskant. En daar is hij gaan liggen in de schaduw van de den- nen. En zò moe was ‘t manneke dat hij dadelijk in slaap viel. Toen hij wakker werd, was ‘t overal donker. Een tijdje bleef hij liggen, op zijn rug. ‘t Was stil in de bossen. Een stilte die was als ‘t hijgen van een groot beest. Daar hoog boven hem, tussen de boomkruinen door, zag hij de sterren, vele sterren in een zwarte lucht. Op de hei sjirpten zotte krekels. Af en toe reed er een windeke door de kruinen.

Djeske lag stil te peinzen. Waar was hij nu? En hoe was hij daar geraakt? Stilaan kwam er klaarheid in zijn suffe hersenen.

Ja, oorlog was 't... oorlog, en de Duitsers... en daarvoor was hij gevlucht. En met een ruk stond Djekske op zijn strammen beentjes. Hij pikkelde tot aan de boskant en speurde rond over de donkere hei. Zouden z'er al zijn, de Duitsers? En weer beekroop hem 'n dolle schrik.

Tastend met handen en voeten, zo taffelde Djekske verder. Dieper en dieper in 't donkere bos. 't Minste gerucht. 'n Takje dat kraakte onder zijn voet, 'n vogeltje dat uit zijn slaap schrok en ijlings wegwipte, 'n voorbijrennend konijntje, 't deed hem verstijven van angst. 't Kosterke meende zo waar dat 't bos vol Duitsers zat en dat hij er elk ogenblik een op 't lijf ging botsen. Djekske kom op geen kilometer na zeggen waar hij ergens was. Hij sukkelde immer verder, op goed valle 't uit.

Eindelijk, 't moest toen al dicht tegen de morgen zijn, zag hij ergens een flauwe lichtschijs, laag tegen de grond. Djekske trok er voorzichtig op af. Hij zag een man zitten bij een houtvuurtje. 't Kosterke durfde er zo maar niet bots naar toe lopen. 't Moest eens een Duitser zijn. Maar neen... de vent had een pet op... wellicht ook een vluchteling. God-in-den-hemell! 't Was de Pep! Met de slag was Djekske al zijn kommer kwijt. En met 'n vaartje liep hij naar 't vuurke.

"Hei, Pep! 'k Ben d'r ook, zulle!"

't Was de Pep. Hij zat gehurkt bij 't vuurke, zijn handen vol bloed. Aan een afgestroopte tak stak een gevild konijntje dat hij lansaam door de vlammen draaide. Naast hem stond de kruiwagen met de volgelkooikens en de visnetten. De trommel hing aan een boom.

De Pep keek raar op.

"Ha... gadekke... Djekske, zij-de-gij 't!"

"Pepke... jongen!" 't Was al wat 't kosterke zeggen kon.

De pep keek hem even aan en schudde zijn groote kop.

"Wat 'n miserie! Dat zo 'n ouwe mensen ook al vluchten moeten. Djekske... ouwe, kromme duts, waar hed-de toch gezeten?"

D'r klonk medelijden in zijn stem en 't pakte Djekske. En met tranen in de ogen vertelde 't kosterke wat hem overkomen was. Hij had zo lang alleen geweest, och arme.

De Pep snoot zijn neus.

"Pak 'n kooike, jongen, en ga d'r op zitten. En hier, zie, da's goeië medicijn voor u."

Djekske kreeg een bruin apothekersfleske in zijn handen. Hij rook er even aan.

"Beste... Pep?"

"Puren Drijstaar... De Pep denkt op alles."

Djekske nam een klein slokske, heel voorzichtig. Toen had hij de smaak beet en gulzig zoop hij. De Pep rukte 't fleske uit zijn handen.

"Hou, de-djie! Ge gaat u nog maleure zuipen!"

't Kosterke smekte en veegde zijn mond. Hij keek de Pep vertederd aan en zuchtte :

"Pep... ge zijt 'nen engel!"

De andere lachte zijn tanden bloot :

"'k Wou dat 't waar was! Zeg, Djekske, honger zult ge ook wel hebben he?"

"Honger!" Djekske bekeek het kissende konijnenvlees.

"'k Kan op geen dag na zeggen wanneer is nog gegeten heb. Hoe zijt ge aan dat wild geraakt?"

"Gevangen, ver-djus! Hier, houd even vast."

Djekske kreeg 't spit in zijn handen. Van onder zijn visnetten haalde de Pep een brood en een pot vet. Hij reepte dikke sneden van 't brood en lei er 't vet een vinger dik op.

"Laat eens kijken..."

Hij keurde het braadstuk, rook er even aan en likte 't vet van zijn vingers.

“Hm! Fijn, man!”

't Waren lekkere stuiten en 't konijntje, al hadden z'er liever wat zout bij gehad, werd tot 't laatste vezeltje opgepeuzeld. Djekske had in zijn hele leven nooit smakelijker gegeten. Daar kon 't beste Ceciliamaal 't niet bij halen.

Toen stopten ze hun pijpen en genoeglijk babbelend rookten ze.

Tot eindelijk de morgen kwam. Toen was er aan de Pep geen houden meer.

“'k Ga naar huis, Djekske!”

“He! Wat krijg-de nu... en de Duitsers dan?”

“Ba! 'k Geloof geen boes van al wat ze over die mannen vertellen. Blijf gij maar hier. 'k Ga zo eens loeren hoe 't er in het dorp uit ziet.”

De Pep ging. Djekske bleef bij de kruiwagen en zag hem gaan. De Pep, de kleine, pezige Pep, met zijn groote kop en zijn kromme beenen.

Een kerel, die Pep! Zo liepen er geen twee op de wereld. Vis-sen en vogels vangen en trommelen, dat kon hij. En dat kon niemand lijk hij. 't Laatste viske haalde hij uit de Aa. En bij onweersnachten, terwijl de boeren thuis rond de gewijde kaars te bidden zaten, dan trok de Pep naar de kuilen en de moeras-sen van de Liereman. Daar zat hij, heel alleen in de nare storm-nacht, met een kuip en een tros pieren paling te peuren. En in de herfst, als de leeuweriken en de knuiten 't land uitvlogen, lag hij ergens op 'n speurrieveld met zijn loze netten. En ho-pen had hij er gevangen.

En gildetamboer was hij ook, die felle Pep. 'n Artist was hij. Hij was een meester in 't slagen van drollige “revetjes” waar

't boerenvolk zo op verzot was. Zo was de Pep, zo 'n felle lijk er nergens een tweede liep.

Half in de voornoen zag Djekske hem terugkomen, hijgend en dampend van 't zweet.

“Vooruit, zulle! Rrrap naar huis!... Gat-ver-djubbel, Djekske, wat zijn we toch ezels!”

“He... en... de Duitsers?” haperde 't kosterke.

“Die zijn er. 't Dorp zit vol en d'r steekt een Duitse vlag op 't gemeentehuis. Maar, ge moet geen schrik hebben, zulle! Ze vroegen me waar al die mensen gebleven waren. En toen ik hun zei dat ze allemaal gevlucht waren, sloegen ze groen uit van 't lachen. D'r was er zelfs eene die mij een pijp liet stop-pen. En we moesten maar gauw terug komen, zei hij.”

En de Pep nam zijn wagen op en kruidde naar 't dorp toe. Djekske pikkelde hem achterna door hei en zand en zon.

Aan de kerk zagen ze de eerste Duitsers, twee stoere huzaren met hooge laarzen.

“Zie, Djekske,” zei de Pep, “Zo 'n stel botten, dat was mijn affaire. 't Waren goei om op de paling te gaan.

Djekske had geen oog voor de botten maar keek meer naar de mannen die er in stonden. God! als dat allemaal zo'n kerels waren zou de Belgiek spoedig om zeep zijn.

In het dorp zagen z'er honderden bijeen. Allemaal pront volk, groot en struis, en ze deden er juist of 't alles van hun was.

D'r waren al meer mensen weergekomen. Djekske vond thuis alles lijk hij 't daar gelaten had. De geiten liepen op 't blikske te grazen en 't varken lag met zijn dikke pens in de zon te soezen.

't Was een nacht lijk men er geen schonere droomen kon. D'r lag sneeuw op de velden, op de bomen en op de huizen. D'r lag

overall sneeuw. Onbetreden, witte sneeuw, hard gevoren, met daar op miljoenen sterretjes die dansten in 't klare licht van de maan.

De bomen stonden stil. Ze hadden kou, die bomen, ze zagen zwart van de kou. Soms rilden ze en dan viel er sneeuw van hun takken. Die arme, naakte bomen.

In de beemden zaten de kraaien. Hele benden zwarte kraaien, lijk vele inktvlekken op een vel wit papier. Ze hadden honger en ze sliepen niet. Ze krabden de bevroren sneeuw open en hakten gaten in de keiharde grond. En in 't vieze slijk zochten ze wormen en slakken, die z'er niet vonden.

Arme kraaien.

In de hoevekens, de donkere, witgekapte hoevekens, sliepen de boeren, diep in een warme polk gedraaid. Ze hadden geen honger en ze hadden geen kou. Die gelukkige boeren.

Door die klare, koude winternacht ging Djekske. Het oude, kreupele Djekske met zijn groten bult. Hij ging door de stille, witte velden. Hij ging langs de kleine, toverachtige kerstboom-bosjes. Hij ging door de rechte dreven van stoere, kalme eiken, torsend een zware last van sneeuw op hun verwrongen takken. 't Leken kerken, die dreven, kerken met rechte, gladde pilaren, wier lange schaduwen zich samenreiden als vroom-knielende mannen.

't Was stil, zò stil dat Djekske de bomen hoorde zuchten en dat ie in de beemden de kraaien hoorde krabben op de harde grond. En ver, heel ver, klonk 't doffe brommen van de kanonnen.

't Was oorlog en Djekske, het oude, versleten Djekske, ging door de wondere winternacht met een zakske koren op zijn rug. Twintig kilo boerenkoren, een schat! Djekske had het gekocht van een boer die ver buiten het dorp woonde, op een eenzaam krothoeveke. Een kluizenaar, die boer, en een vrek.

Vijftig mark vroeg ie voor dat koren. En dan moest het 's nachts nog gehaald worden. D'r hoefde niemand te weten dat hij graan verborgen hield.

't Kosterke zweette onder zijn zware last. Zijn oude beentjes konden hem amperkes dragen. En de wegen waren zò glad. Twee keeren was Djekske gevallen. De eerste maal op zijn rug en zijn kop was met een harde bots op de grond gekomen. Hij was lang blijven liggen en zijn ogen staaarde stom naar de klare hemel, waar de maan en de sterren hem meewarig bekeken. Dat arme, oude Djekske! De tweede keer viel hij op zijn knieën. 't Deed hen zo'n pijn! 't Dutske meende dat zijn beentjes gebroken waren. En lang duurde het eer hij weer recht geraakte. 't Kosterke was bang. Als de Duitsers hem zagen was hij zijn koren kwijt. En Djekske kon 't niet missen. Die sponsen van comiteitsbroodjes maakten hem ziek met hun weeën zeep-smaak.

Van ver achter Brooseind was hij gekomen, langs bosjes en kanten. Op handen en voeten was hij met zijn vrachtje over de steenweg gekropen. Nu ging hij door de Meulenbergen, een eenzame streek waar geen huizen stonden.

En ver moest hij gaan eer ie thuis was, zo ver nog. Djekske durfde er niet aan te denken. Hij was al zo moe. En die sneeuw, die duvelse, dansende sneeuw, altijd 't zelfde helle licht, 't deed zo'n pijn aan zijn versleten ogen.

Dan was er nog zijn angst, zijn waanzinnige angst van betrapt te worden. 't Bracht zijn verbeelding op hol en overal dacht hij Duitsers te zien. In grachten en kuilen zag hij ze liggen, gereed om hem te bespringen. De knotwilgen met hun ronde, besneeuwde koppen waar de maan op scheen, 't leken stoere, gestuikte "feldwebels" met blinkende helmen. En als er ergens een kraai kraste dacht hij dat z' op hem riepen: "Werda!"

D'r ging geen dag voorbij of ze hoorden er van. Boter, en brood, koren en aardappelen, tot zelfs raapkolen, ze namen 't af. Dan mochten de sukkelaars er uren ver mee komen, door 't slechtse weer en dan mochten er thuis een dozijn kinderen gapen van honger, 't raakte hen niet, die harteloze "feldwebels".

En was er soms een goeië lobbies, die ginder ver in zijn "heimat" ook een nest kinderen had zitten, en die 't de sukkelaars houden liet, dan kwamen zijn oversten dat spoedig te weten. En dan werd die brave vent op staande voet naar 't front gestuurd.

Zo ging 't er. En 't kosterke haatte ze, die vreemde, geweldige mannen.

't Gebeurde al eens dat er een Duitse soldaat in de kerk zat. Dan kwam Djekske, bleek van woede, in de sacristij zijn beklag doen.

"Meneer pastoor, d'r zit er weer ene, zulle!"

En dan was ie zo van zijn stukken dat hij vergat wijn en water in de "ampullekes" te doen en dat ie niet wist hoeveel kaarsen er moesten branden. En altijd maar draaiden zijn ogen, zijn hatenlijke ogen naar 't hoekje waar de Pruis zat.

Dan mocht de pastoor hem sussen :

"Djekske, jongen, maak u daar geen kwaad bloed om. Die man is wellicht katholiek, net als wij, en de kerk is voor iedereen."

't Ging er niet in bij 't kosterke. Hij had een Duits op zijn neus zitten. En koppig bleef hij brommen :

" 't Is niet gepermiteerd, 'n geus in de kerk. We moesten 'm d'r uit gooien, d'r uit... gat-ver-djubel!"

En dat eigenste Djekske ging door de koude winternacht, met een zakske koren. Tegen de morgen kwam hij er mee thuis. Hij heeft het zakske op de zolder verborgen en toen is hij in zijn bed gekropen.

Rond de middag, Djekske sliep lijk 'n mormel, kwam Betteke hem wakker schudden :

"Toe, Djek, wordt een gauw wakker, toe!"

Djekske kwam tegen zijn goesting overeind zitten en geeuwde en keek dwaas naar zijn vrouw.

"Hu!"

Betteke deed zo raar en ze beefde zo.

"D'r uit!" raasde ze. "Seffens is 't te laat. De Duitsers... ze zoeken de huizen af. Ze zijn al op 't Kuileind... lieve hemel, Djek, spoed u toch! Ons koren... waar gaan w'er mee blijven? ... En zeggen dat w' er vijftig mark voor betaalden!"

En 't arme vrouwke begon radeloos te huilen.

Djekske zuchtte en wrong moeilijk een been van onder 't dek-sel. Maar Betteke had er iets anders op gevonden. Ze stiet hare vent terug in 't bed.

" 'k Weet het... blijf liggen. We gaan z'eens een pee steken, wacht maar!"

En weg was ze, in zeven haasten de zolder op. Hijgend kwam ze weer met 't zakske koren in haar armen. Ze lei het achter Djekske zijn rug in 't bed en dekte het goed onder.

Djekske werd pertig.

"Maar, sukkel, denkt-te gij..."

"Ssst! Ge moet u ziek houden!"

Ha! Was 't zo gemeend! Echt een geniaal plan van zijn Betteke. 't Kosterke had nooit geweten dat ze zo fijn was. Hij wist het, de Duitsers waren verschrikkelijk benauwd voor zieke mensen.

En Djekske trok zijn slaapmuts over de oren en kroop diep onder de dekens, zodat alleen zijn neus bloot bleef.

De snuffelaars kwamen. Djekske hoorde hun zware, benagelde botten op de keien ketsen. En Betteke kwam nog eens gauw

aan 't trapke fluisteren:

“Houd u koes... daar zijn ze!”

Met drieën kwamen ze binnen gevallen. Zonder boe of ba te zeggen begonnen ze te rommelen in kasten en schuiven. Ze snuffelden van kelder tot zolder.

Betteke stond voor de deur van 't kelderkamerke waar Djekske lag.

“Asteblijft, meneeren”, smeekte ze toen de mannen ook daar binnen wilden, “astemblijft, wat stiller hier. D'r ligt een zieke.” Dat pakte de snuffelaars.

“Ja, ja” fluisterde Betteke, “erg ziek... hij zal 't niet lang meer trekken.”

Twee van de mannen gingen al seffens lopen. De derde, een dikke, rode landstormer, had de moet even naar het bed te gaan kijken.

Djekske zette zich recht. 't Leek wel een halve dode lijk hij daar zat, met zijn grauwe afgewasse slaapmuts op zijn oude, bevende kop. Djekske trok zijn ogen wijd open; zijn ogen, gloeiend van haat en woede en snauwde de verbluften Pruis toe:

“Heraus!... Ik habe die Pest!”

En lijk 'nen weerlicht was de Duitser de deur uit.

Djekske monkelde. Hij draaide zich op zijn zij en sliep weer in, zielsgelukkig, met 't zakske koren in zijn armen.

En in drie weken moest 't kosterke geen comiteitsbroodjes eten.

Leo Op de Beeck

Inhoud

Voorwoord	Blz. 1
De gemeenteraad 100 jaar geleden	Blz. 2
Giften	Blz. 3
De soldaten van Oosthoven	Blz. 4
Uit mijn dagboek	Blz. 5
Boerenkermis te Rhoode	Blz. 11
Jan Baptist Valentyns	Blz. 21
Koninkijk bezoek aan onze gemeente	Blz. 31
De vlucht van 't Kosterke	Blz. 33

CORSENDONCA

Corsendonca

Corsendonca is het ledentijdschrift van de Oud-Turnhoutse Heemkundekring "Corsendonca". Het verschijnt viermaal per jaar en is geregistreerd onder het nummer ISSN 0779-5785.

Losse nummers zijn verkrijgbaar voor de prijs van 100 fr.

Redactie en lay-out : Roger Van Mierlo
Draaiboom 4

2360 Oud-Turnhout tel.45.06.24

Elk artikel of verhaal handelend over ons dorp, zowel van vroeger als nu en dat geschikt is voor ons tijdschrift, is steeds welkom op boven vernoemd redactieadres.

Lidmaatschap

Het lidgeld bedraagt 250 fr per jaar. Men kan steeds lid worden door storting van dit bedrag op rekening **001-1085134-71 t.n.v. Heemkundekring Corsendonca**. U ontvangt dan niet alleen het ledentijdschrift, maar u krijgt ook steeds een flinke korting bij een nieuwe publicatie.

Museum

Het heemmuseum van Corsendonca is geopend op de eerste zondag van de maand en dit van april tot en met oktober telkens van 14 tot 17 uur. Het museum is gevestigd in het gemeentehuis van Oud-Turnhout. De toegang is gratis.

Fotoarchief

De heemkundekring Corsendonca is reeds geruime tijd bezig met het aanleggen van een fotoarchief. Om dit archief aan te vullen zijn we steeds op zoek naar nieuw materiaal. Alle fotomateriaal met betrekking tot onze gemeente is steeds welkom (kerkelijk, cultureel, vereniging enz.) U ontvangt steeds, nadat Corsendonca een dubrikaat heeft laten maken, uw foto's in ongeschonden staat terug. Geef ons een seintje, of contacteer: Jan Sels

Draaiboom 98

Oud-Turnhout tel. 45.18.12

ASLK - SPAREN

REEDS JAREN HET MEEST ERVAREN

UW BANK EN VERZEKERINGSTEAM

Agentschap Arendonk
De Valken 8
2370 Arendonk
Tel. 014/67.76.96

Agentschap Oud-Turnhout
Steenweg op Turnhout 7
2360 Oud-Turnhout
Tel. 014/45.01.21